

ΥΔΡΟΔΙΠΛΩΜΑΤΙΑ: ΜΙΑ ΝΕΑ ΕΠΟΧΗ ΓΙΑ ΤΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ (Νοέμβριος 2007)

Συγγραφέας: ΙΩΑΝΝΗΣ ΜΥΛΟΠΟΥΛΟΣ

Οι περισσότεροι ασφαλώς θυμούνται τις μεγάλες καταστροφές που είχε προκαλέσει στα τέλη της προηγούμενης δεκαετίας στη Γερμανία και στην Πολωνία η μεγάλη πλημμύρα του διασυνοριακού ποταμού Όντερ. Οι κυβερνήσεις των δύο χωρών, αμέσως μετά τη μεγάλη καταστροφή, συγκρότησαν μια διακρατική επιτροπή αποτελούμενη από Γερμανούς και Πολωνούς επιστήμονες, προκειμένου να διερευνήσουν σύμφωνα με το σύγχρονο πνεύμα της διεθνούς συνεργασίας και της ολοκληρωμένης προσέγγισης, τις συνθήκες της πλημμύρας.

Ξεκίνησαν λοιπόν να μελετούν κοινά έργα σε όλο το μήκος του ποταμού, ένθεν και ένθεν των συνόρων τους. Μόνο που σύντομα διαπίστωσαν ότι αυτή η διαδικασία δεν αρκούσε από μόνη της για να εγγυηθεί την αποτελεσματικότητα των σχεδιαζόμενων έργων. Κι αυτό γιατί δεν είχαν λάβει υπόψη τους ότι οι πηγές του ποταμού βρίσκονται στο έδαφος μιας τρίτης χώρας, της Τσεχίας. Η οποία κατέχει ένα ελάχιστο, πλην όμως εξαιρετικής σημασίας για τη διαχείριση των υδάτων τμήμα της λεκάνης απορροής.

Είναι γνωστό ότι ο αντιπλημμυρικός σχεδιασμός ξεκινά πάντοτε από τα ανάντη, εκεί όπου συγκεντρώνεται ο μεγαλύτερος όγκος των υδάτων. Ο οποίος αν δεν ελεγχθεί εγκαίρως στην ορεινή ζώνη του ποταμού, όσα μέτρα και αν ληφθούν και όσα έργα και αν σχεδιαστούν στην πεδινή κοίτη του δεν θα μπορέσουν ποτέ να είναι αποτελεσματικά.

Η μεγάλη λοιπόν δυσκολία του εγχειρήματος ήταν να πειστεί η Τσεχία να κατασκευαστούν έργα στη δική της επικράτεια, από τα οποία όμως η ίδια δεν θα είχε κανένα όφελος. Της δόθηκαν λοιπόν, κατόπιν διαπραγματεύσεων, αντισταθμιστικά οφέλη, προκειμένου να ικανοποιηθούν ισότιμα οι απαιτήσεις και των τριών χωρών που διαρρέονται από το ίδιο ποτάμι. Ήταν μια από τις περιπτώσεις όπου ο αντιπλημμυρικός σχεδιασμός ενός διακρατικού ποταμού, χρειάστηκε να ενσωματώσει μεθόδους από τις περιοχές της διευθέτησης των διαφορών και της εξομάλυνσης των συγκρούσεων. Οριοθετώντας μια καινούργια επιστημονική περιοχή, αυτή της

«Υδροδιπλωματίας».

Την εβδομάδα που μας πέρασε συνέβησαν τρία περιστατικά που θυμίζουν την περίπτωση του Όντερ. Το ένα αφορά στην αποκάλυψη ότι τόσο ο Αξιός όσο και η πεδιάδα της Θεσσαλονίκης, αλλά και ο Θερμαϊκός κόλπος, κινδυνεύουν άμεσα από την ανεξέλεγκτη ρύπανση που δέχονται τα νερά του ποταμού στη χώρα των Σκοπίων από παρόχθιες βιομηχανίες. Τα άλλα δύο αφορούν στις καταστροφικές πλημμύρες των διασυνοριακών ποταμών Νέστου και Έβρου.

Δυστυχώς και οι τρεις περιπτώσεις, δεν έχουν καμία σχέση με την Γερμανο-Πολωνο-Τσεχική εμπειρία. Σε ό,τι τουλάχιστον αφορά στη μεθοδολογία της προσέγγισης...

Το άρθρο δημοσιεύθηκε στην Εφημερίδα «ΑΓΓΕΛΙΟΦΟΡΟΣ», στις 24 Νοεμβρίου 2007, σ. 24.